

Söyleşi: Sedanur Coşkun
Bestami Yazgan

Dergiler sanat tepelerinde yakılan bir çoban ateşidir

Bestami Yazgan kimdir?

1957 yılında Osmaniye’de doğdum. 35 yıldan beri öğretmenlik yapıyorum. 1985 yılından beri de yazıyorum. Şiir, hikâye, masal yazıyorum. Şu an 80 tane eserim var. Bunların 5 tanesi büyüklerle ilgili, diğerleri çocuklarla ilgili. Allah nasip ederse de yazmaya devam edeceğim. 2004 yılında resmen emekli oldum. Ama haftada iki gün İhlas Koleji’nde derslere giriyorum. Bunun sebebi de mesleğimi ve öğrencilerimi sevmemdir.

Bildiğim kadarıyla genç yaşlarda yazmaya başladınız. Bize kısaca yazarlık, şairlik serüveninizin nasıl başladığından bahseder misiniz?

Gençliğimde bir şiirim, hikâyem, masalım mahalli gazetelerde yayınlandığında çok mutlu oluyordum. Hele İstanbul’da yayınlanan bir gazetede, dergide çıktığında çok daha mutlu oluyordum. Yeni şeyler yazayım diye bu beni teşvik ediyordu. Hatta çocuk edebiyatına yönelmemin sebebi de şuydu: Bir çocuk dergisine çocuklarla ilgili bir şiir gönderdim. Arka kapakta yayınladılar. Bu beni teşvik etti ve çocuk edebiyatına yöneldim. Daha sonra hem araştırarak hem de yazarak çocuk edebiyatının ne olduğunu öğrendim. Aynı öğretmenliği üniversitede değil yaparak öğrendiğim gibi.

Genç Yorum dergisinin genç yazar ve okurlarına neler tavsiye edersiniz?

Yazma olayı taşma olayıdır. Bir bardak ancak dolduğu zaman taşar. İnsanın taşması için de önce dolması lâzım. Güzel konuşan insanları dikkatle dinleyebilir, takip edebilirler. Bir de güzel kitapları, dergileri okuyup dolarlarsa, kalemin ucundan akmaya başlar yazılar, şiirler... Merhum Mehmet Âkif’in bir sözü var ona katılmamak elde değil. Şöyle diyor: “Yazma kabiliyetinin yüzde onu Allah vergisi, yüzde doksanı gayrettir”. Kişide Allah vergisi kabiliyet varsa, dolduktan sonra taşmaya başlar. Yazmayı ancak yazarak öğrenebilirler. Bir örnek vereyim, çocuklarla ilgili bir şiirimde şöyle diyordum “ Gökyüzünde uçuşan pembe bulutlar atım / Sevmek ve sevmektir benim asıl sanatım”. Bir arkadaşım okudu, “Hocam olmaz.” dedi. Niye dedim? “Burada çocuğun yerine kendinizi koymuşsunuz. Çocuk sanat olsun diye sevmek ki. İçinden geldiği için sever.” dedi. Ondaki yazdığım tüm şiirlere bu nazarla baktım. Çocuğun yerine geçtim mi, geçmedim mi? Bir tenkit, bir yanlış bizi diğer yapacağımız hatalardan kurtarır. Onun için tecrübeyi; yaptığımız hatalardan aldığımız derslerin bileşkesidir diye tarif ediyorlar. Dolayısıyla bu işi yazarak

öğrenmelerini tavsiye ediyorum. Bir de kendi tecrübemden yola çıkarak söylüyorum ki usta çırak ilişkisi de önemlidir. Ben manevi üstat olarak Yunus Emre'yi seçtim kendime. Dünyevî olarak da rahmetli A. Neşet Dinçer Bey'i. Ben edebiyat öğretmeniyim ama bana şiirde o öğretmenlik yaptı, teşvik etti. Usta çırak ilişkisinin faydalı olduğuna inanıyorum. Fakat yeri gelmişken şunu da belirtmek isterim. Şu an benim de çıraklarım var, içlerinde değerli şairler var. Şöyle düşünüyorum, uçmayı öğrendikten sonra o çırakları serbest bırakmak lâzım. Bazıları bana benzer yazıyor. Bazıları benim sanat çizgimin çok dışında yazıyor. Ama hiç müdahale etmedim, etmem de. Onlara "Evladım bundan sonra gökyüzü senin, kanatlar senin. İstedğin gibi uç. Sakın hocamdan farklı uçuyorum diye çekinme, doğrusu da budur." diyorum. Bugüne kadar da hiç önlerini kapamadım. Sadece uçmayı öğrettim. Onlar inanç olarak benimle aynı, ama sanat çizgisi olarak farklı uçuşlar gerçekleştiriyorlar. Hocaların burada genci yani öğrencisini sıkıması gerekir ki o kabiliyetine göre istediği yere uçabilsin.

Kendinize üstat olarak Yunus Emre'yi seçtiğinizi söylüyorsunuz, onun çırağımı diyorsunuz. Peki, neden Yunus Emre?

Prof. Dr. Sadık Kemal Tural "Zamanın Elinden Tutmak" kitabında özet olarak diyor ki "Her sanatçı zamanın elinden tutmak ister." Biz her ne kadar iddiamız yok desek de bir şiiri, yazıyı yayınlamak iddiadır. Bir nevi ben varım, bende bir şey var diyorsun. Kendimi yazar gibi hissettiğim zaman Sadık Kemal Tural Bey'in bu kitabını okumuştum. Nasıl olur da zamanın elinden tutarım diye düşündüm. Karşıma Yunus Emre çıktı. 700 yıl önce yaşamış ve hâlâ da yaşamaya devam ediyor. Kendi kendime dedim buradaki sır nedir? Şunu buldum, 700 yıl boyunca yediğimiz yiyecekler değişmiş, giydiklerimiz değişmiş, evlerimiz değişmiş, alışkanlıklarımız değişmiş ama Yunus Emre değişmeyen bir şeyi yakalamış. Sevgi değişmemiş, hoşgörü değişmemiş, yardımseverlik, Allah sevgisi, Peygamber sevgisi değişmemiş. Bu yoldan gidersem benim için güzel olur, diye düşündüm. Mevlâ lütfetti "Gülü İncitme Gönül" isimli bir şiir yazdık. Şu an bütün internet sitelerinde Yunus Emre'nin şiiri diye geçiyor. Hiçbir yere tekzip ve düzeltme göndermedim. Çünkü bu ustamın değil benim demeye hayâ ederim. Çırağın bütün eseri ustasınındır aynı zamanda.

Bu sizin az önce söylediğimiz gibi o ortak paydayı yakaladığınızı gösteriyor değil mi, yani zamanı yakalayabildiğinizi?

Bu Yunus'un güzelliğini ve ortak paydayı yakalanmanın önemini gösterir. Şuna inanıyorum. Her insanın nasıl kaderi varsa, her kitabın, her şiirin kendine göre bir kaderi var. İşte bu "Gülü İncitme Gönül" şiiri benden ayrıldı, benimle ilgisi kalmadı. Kendi kaderini yaşıyor şu an. Ben de hiç karışmıyorum. Uğur Işlak ve Orhan Hakalmaz tarafından iki beste yapıldı aynı anda. Genç Yorum'un Ocak

sayısını inceledim. Mehmet Kemiksiz kardeşimizin şiiri var. Onunla tanıştık geçenlerde ve o da bu şiirimi bestelediğini söyledi.

Yazmaya yeni başlayan kardeşlerimiz güzel eserler veremeyince hemen üzülmesinler. Bunu şöyle anlatmak isterim. İlk şiire başladığımda Yunus Emre'yi, Necip Fazıl'ı, Mehmet Akif'i okudum ve çarpıldım. "Bunlardan güzel nasıl şiir yazacağım?" diye korktum. Sonra dedim ki: "Sen korkma, onlar da ilk başladığında mutlaka güzel yazmamışlardır. Yazarak olgunlaşmışlardır. Sen de sebat et, gayret et, Allah sana da güzel şeyler nasip eder." Bir de şunu ilave etmek isterim. Futbolcu doksan dakika bir topun peşinden koşuyor. Golü birkaç saniyede atıyor. Doksan dakikalık koşturma işte o golü yakalamak için. Şairler, yazarlar da birçok eser yazarlar. Bunun bir tanesi toplumun ruhunu kuşatırsa bu yeterlidir. Kendi kendimize soralım, okuyucularımız da sorsun. Necip Fazıl'ı çok severiz on tane şiirin ismini sayalım desem sayamayız. Sadece belli başlı olanları biliriz. Bu onların diğer şiirlerinin güzel olmadığı anlamına gelmez. Her şiir ayrı güzeldir. Ama üç tanesi, beş tanesi topluma mal olmuştur. İşte bütün bu yazıp çizmelerimizin kaderini Allah bildiği için hangisinin topluma mal olacağını bilmiyoruz. İşte onu bulmak için yazıp duruyoruz.

Genç kalemlerimize son olarak söylemek istedikleriniz nelerdir?

Gençlere yer vermeniz, yarınların yazarlarını hazırlama bakımından güzel bir hizmet. Allah razı olsun diyorum. Cemil Meriç "Dergiler hür tefekkürün kaleleridir" diyor. Âcizane ben de şöyle diyorum. "Her dergi sanat tepelerinde yakılan bir çoban ateşidir, gelen giden orada ısınır, etrafında toplanır. İşte bu dergilerimiz yazmaya hevesi olanları yakınlaştırır ve ısıtır. Burada kuşların yuvadan uçmayı öğrendiği gibi uçmayı öğrenirler. Ondan sonra gazetelerde veya başka yerlerde yazmaya başlarlar. Biz de 1985–2000 yılları arasında Osmaniye'de Güneysu dergisini çıkardık. Emin olun o zaman ne dergiciliği ne de yazarlığı biliyorduk. Biz dergiyi çıkardık, dergiyi yetiştirdik ama dergi de bizi yetiştirdi. Birbirimizi besleyerek devam ettik. Her dergimiz sanat tepelerinde yakılan o çoban ateşi gibidir. O ateşin etrafında toplanan gençleri, yazarları ısıtır, oradan gelen ışıkla yüreğini aydınlatır.

En güzel eseriniz hangisi diye soruyorlar. En güzel eserimi daha yazmadım diyorum. Çünkü en güzelini yaptım dediğim an ben orada biterim. Hep daha güzeli hep daha iyisi olmalı hayatta. Daha iyiye güzele gitmek için dua etmek ve gayret etmek gerekir. Bu bağlamda derginiz çok güzel. Ama daha da güzel olabilir? Neden olmasın ki?

GÜLÜ İNCİTME GÖNÜL

Çiçeklerle hoş geçin,
Balı incitme gönül.
Bir küçük meyve için
Dalı incitme gönül.

Konuşmak bize mahsus,
Olsa da bir güzel süs,
'Ya hayır de, yahut sus.'
Dili incitme gönül.

Sevmekten geri kalma,
Yapan ol, yıkan olma,
Sevene diken olma,
Gülü incitme gönül.

Başın olsa da yüksek,
Gözün enginde gerek,
Kibirle yürüyerek
Yolu incitme gönül.

Mevlâ verince azma,
Geri alınca kızma,
Tüten ocağı bozma,
Külü incitme gönül.

Dokunur gayretine,
Karışma hikmetine.
Sahibi hürmetine
Kulu incitme gönül.